

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kacsarovszky Csilla pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Módosi Anna-Mária jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. április 16. napján meghozott, 24.P.26.144/2009/22. számú ítélete ellen, a felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget. Megállapítja, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 873.000 (nyolcszázhetvenháromezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Megállapítja továbbá, hogy a felperes teljes egészében pervesztes lett.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és házastársa 2006. szeptember 19-én 17.000.000 forint vételáron eladták a ... szám alatti ingatlanukat **Sz. N.** vevőnek. A vételárból meg nem fizetett 4.550.000 forint biztosítására 2006. október 25-én két ingatlanra vételi jogot alapítottak. A szerződéseket dr. **R. Z.** ügyvéd szerkesztette és ellenjegyezte, akinek a földhivatali eljárásra is megbízást adtak. A vevő ezt követően, részletekben 1.760.000 forintot még megfizetett, a továbbiakban azonban nem teljesített. A földhivatal a vételi jog bejegyzésére irányuló kérelmeket elutasította.

A Kecskeméti Városi Bíróság a 2008. június 21-én jogerőre emelkedett, 19.P.20.439/2008/4. számú ítéletével **Sz. N.-t** 2.790.000 forint és járulékai megfizetésére kötelezte.

A Kecskeméti Városi Bíróság a 2009. július 11-én jogerős 3.P.20.879/2009/6. számú bírósági meghagyásával dr. **R. Z.-t** a felperes javára 2.790.000 forint kártérítés és késedelmi kamata erejéig marasztalta.

Egyik adós ellen indult végrehajtás sem vezetett teljes eredményre.

Dr. **R. Z.** ügyvéd az alperesnél rendelkezett felelősségbiztosítással.

A felperes 2009. május 19-én fordult az alpereshez kártérítési igényével. A bírósági meghagyás jogerőre emelkedését megállapító végzést 2009. december 11-én csatolta. Az alperes felhívására december 21-én jelölte meg a számlaszámát. Az alperes ezt követően december 31-én 2.968.583 forintot fizetett meg.

A felperes keresetében 14.447.506 forint tőke, és ebből 9.447.506 forint után 2009. július 8. napjától késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy amennyiben az alperes határidőben teljesít, a bank a hitelszerződését nem mondja fel. Kárigényéből 9.447.506 forint az eredeti és a felmondáskori hiteltartozása különbözetéből adódott. További 5.000.000 forintot nem vagyoni kártérítésként követelt arra tekintettel, hogy a felmondott hitel következtében saját és férje testi-lelki egészsége megromlott. Kereseti követelését a Ptk. 559. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére, 318. §-ára alapította.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Biztosítási Feltételeknek megfelelően járt el. A kárigény elbírálásához szükséges utolsó irat beérkezésétől számított 15 napon belül az önrésszel csökkentett biztosítási összeget megfizette. Vitatta, hogy ok-okozati összefüggés állna fenn eljárása és a felperesnek a szerződés felmondásának következményeként keletkezett kára között.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában kifejtett álláspontja szerint a felperes perbeli követelése az ügyvédi mulasztással összefüggő kárigényen túli kártérítésre irányult. Ezért a kereset nem a Ptk. 559. §-a, hanem a 318. és 339. §-a alapján volt elbírálható. Ebből következően a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes eljárása jogszerű volt-e, történt-e olyan mulasztás, melynek következtében a felperesnek kára keletkezett. Megállapította, hogy a bank a felperes kölcsönszerződését már az ügyvédet elmarasztaló bírósági meghagyás jogerőre emelkedését megelőzően felmondta. A Biztosítási Feltételek 6.5 pontja pedig egyértelműen kimondja, hogy az alperes helytállási kötelezettségét csak a bíróság jogerős marasztaló ítélete - illetve az ezzel azonos hatályú jogerős bírósági meghagyás - nyitja meg. Ennek következtében az alperest kártérítésre alapot adó mulasztás nem terheli. Utalt arra is, hogy az árfolyam-növekedéssel előállott kár és a kifizetés elhúzódása között hiányzik mind a ténybeli, mind pedig a közvetlen oksági kapcsolat. A hiteltartozás összegének növekedésében a pénzpiacon bekövetkezett válság mellett az eredeti kölcsön újabb

és újabb, egyre növekvő összegű hitelekkel való kiváltása játszott szerepet. Nem lehetett arra nézve kétséget kizáró következtetést vonni, hogy a felperes az alperes esetleges kivételes eljárása esetén elkerülhette volna a kölcsönszerződés felmondását. Megjegyezte, hogy az ügyvéddel szemben indult büntetőeljárás bejelentése a kár keletkezése szempontjából nem bírt jelentőséggel, mert a bírósági meghagyást jogerősítő végzést a felperes 2009. december 8-én már azután mellékelte, hogy a büntetőeljárás lezárult. A nem vagyoni kárigény vonatkozásában kiemelte, hogy a felperes már a perbeli eseményeket megelőzően elvesztette a munkahelyét. Életkörülményeit nehezítette, hogy a hitel havi törlesztési összegei az árfolyam-növekedés folytán meredek ívben emelkedtek. Ezért a bíróság megítélése szerint a felperes és férje egészségi állapotában bekövetkezett negatív változások és az alperes egyébként jogszerűtlennek nem minősülő eljárása közötti okozati összefüggés nem állt fenn. Mindezekre figyelemmel a felperes keresetét elsődlegesen a jogellenesség, másodsorban pedig az okozati összefüggés hiánya miatt utasította el. Utalt arra, hogy jogellenesség hiányában a bank megkeresése nem vezethetett volna a kereset kedvező elbírálásához, ezért a felperes ezirányú indítványát mellőzte.

Az ítélet ellen, elsődlegesen a megváltoztatása és az alperes keresete szerinti marasztalása, másodlagosan a hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy kárigényét 2009. május 19-én bejelentette, majd 2009. június 3-án az alperes hiánypótlási felhívását is teljesítette. Kifejtette, hogy az alperes megszegte a Biztosítási Feltételek 6.3. pontját azzal, hogy az igényét az előírt határidőben nem bírálta el, hanem az eljárást felfüggesztette. A Ptk. 318. §-a és 339. §-a alapján pedig köteles a jogellenes magatartásával okozott kárt megtéríteni. Hangsúlyozta, hogy ha az alperes a Biztosítási Feltételeknek megfelelően jár el, akkor a hitelszerződését a bank nem mondja fel. A bank felé fennálló hátraléka 2009. július 1-jén 1.634.661 forint volt. Az alperes térítéséből a hátralék rendezhető lett volna. Kiemelte azt is, hogy az alperes kizárólag a bírósági meghagyásban foglalt összeget utalta ki annak ellenére, hogy lehetősége lett volna a teljes kára megtérítésére, amennyiben annak összege peren kívül megállapítható.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint jogszerűen járt el a kárrendezés során, és eljárása nincs összefüggésben a felperes hitelszerződésének felmondásával. A felelősségbiztosítási feltételek 6.5. pontja értelmében helytállási kötelezettségét a bíróság jogerős marasztaló ítélete nyitotta meg. Miután a bírósági meghagyás a bank felmondó nyilatkozatát követően emelkedett jogerőre, a kárrendezés körében nem követhetett el mulasztást.

A fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 256/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével levont jogi következtetése is helyes. Ezért a Fővárosi Ítéletábrla csupán hivatkozik az elsőfokú bíróság ítéletében megfogalmazott helyes indokokra a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján. A felperes fellebbezése kapcsán kiemeli az alábbiakat:

A perbeli jogvita kiinduló pontját az a jogi helyzet képezte, hogy az ügyvéd és az alperes között az ügyvédi tevékenységgel okozott károk megtérítésére felelősségbiztosítási szerződés jött létre. A felelősségbiztosítás egy biztosítási és egy kártérítési jogviszonyt kapcsol össze. A biztosító és a biztosított között fennálló biztosítási jogviszony célja a biztosított és a károsult között keletkezett kártérítési jogviszonyból a biztosítottra háruló anyagi terhek enyhítése, illetve ezeknek a biztosítóra történő áthárítása. A biztosítási jogviszony sajátossága, hogy a biztosító kötelezettségei a biztosított irányában állnak fenn, azonban a kötelezettségének úgy tesz eleget, hogy közvetlenül a károsultnak teljesít. A Ptk. 559. § (2) bekezdése kimondja, hogy a biztosító a megállapított kártérítési összeget csak a károsultnak fizetheti; a károsult azonban igényét közvetlenül a biztosító ellen nem érvényesítheti. A károsultnak tehát - sem az ügyvéd és a biztosító közötti biztosítási jogviszony, sem az ügyvédi károkozással létesülő kárkötelem alapján - nincs a biztosítóval szemben alanyi jogosultsága, közöttük csak a biztosító teljesítésével létesül szükségszerű jogi kapcsolat. A felperessel szembeni kárfelelőssége szempontjából a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján az volt vizsgálándó, hogy az alperes a teljesítése során a biztosítási szerződésben vállalt kötelezettségei betartásával járt-e el, illetve, hogy keletkezett-e a felperesnek az alperes magatartásával okozati összefüggésben kára. Mindezen körülményeknek a bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperes kötelezettségét képezte, a bizonyítatlanságot pedig a Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében ugyancsak a felperes terhére kellett értékelni.

Az alperes Biztosítási Feltételeinek 6.3. pontja szerint a káreseményt az ügy érdemi elbírálásához szükséges összes iratnak - véleménynek - az Egyesület Szolgáltatási Bizottságához történt beérkezését követő 15 napon belül bírálja el. Az elbírálást indokolt esetben a Szolgáltatási Bizottság további 15 nappal meghosszabbíthatja. A Szolgáltatási Bizottság döntéséről ezt követően 3 munkanapon belül értesíti a károsultat. Az értesítést követően a károsult a (panaszos) a Szolgáltatási Bizottság döntését elfogadó nyilatkozatának az Egyesülethez történő érkezését követően a Szolgáltatási Bizottság a károsult részére megállapított - önrészesedéssel csökkentett - kártérítési összeg kifizetése érdekében a szükséges intézkedést 3 munkanapon belül megteszi.

A 6.5. pont szerint az Egyesület csak a bíróság jogerős marasztaló ítélete esetén áll helyt akkor,

- ha a károsultat olyan kár érte, amelyben a biztosított magatartása is közrehatott, de a peren kívüli kárrendezés során nem állapítható meg az ügyvédi mulasztás, vagy a károsult közrehatásának mértéke, vagy a károkozás egyetemlegessége illetve a biztosítottnak a károkozóval való egyetemleges felelőssége,

- a tényállás, illetőleg a biztosított felelősségének megállapítása a biztosított részéről a kárigény el nem ismerése, az együttműködés hiánya, vagy a felek ellentmondó nyilatkozatai miatt peren kívüli eljárásban nem lehetséges.

A Biztosítási Feltétel fenti 6.5. pont második bekezdésében foglaltaknak megfelelően tehát az alperes helytállási kötelezettségének feltétele volt a biztosítottjával szemben kibocsátott bírósági meghagyás jogerőre emelkedése, illetve a 6.3. pont alapján annak részére történő megküldése. A 6.3. pontban foglaltaknak megfelelően a 15 napos ügyintézési határidő az érdemi elbíráláshoz szükséges utolsó irat beérkezésétől kezdődött. A Biztosítási Feltételek valóban nem szabályozták az eljárás felfüggesztésének a lehetőségét a káresemény elbírálása során. Ennek azonban azért nem volt jelentősége, mert az eljárás felfüggesztésétől függetlenül az alperes csak az ügy érdemére vonatkozó valamennyi irat beérkezését követően tudta az igényt elbírálni. A felperes pedig, annak ellenére, hogy az alperes már 2009. május 29-én felhívta a jogerős bírósági meghagyás becsatolására, ennek csak december 11-én tett eleget.

Egyebekben, tekintettel arra, hogy a felperesnek az alperesi hiánypótlási felhívásra készített beadványa 2009. június 3-án, a banki felmondó nyilatkozat viszont 2009. július 8. napján kelt, a Biztosítási Feltételek 6.3. pontjában meghatározott határidőkhöz képest - a postai kézbesítés idejét is számításba véve - nem lehetett bizonyítottnak tekinteni, hogy igényének elbírálása esetén a felperes a felmondás megelőzésére alkalmas időben hozzájutott volna a kártérítéshez. Különösképp igaz ez arra az esetre, ha az alperes a 6.3 pontban biztosított lehetőséggel élve a rendelkezésére álló határidőt további 15 nappal meghosszabbítja.

A Biztosítási Feltételek 4.2. pontja szerint, ha a harmadik személy által a károsultnak okozott kár elkerülhető lett volna a biztosított szakmailag elvárható eljárása esetén, az Egyesület a biztosított helyett peren kívül csak akkor térít a károsultnak, ha igényét a károkozó harmadik személlyel szemben érvényesítette, és igazolja, hogy a végrehajtás eredménytelen maradt. Az Elnökség e szabálytól jogosult eltérni abban az esetben, ha a tényleges károkozóval szembeni igényérvényesítésre nem mutatkozik esély. Az idézett rendelkezéstől való eltérésről tehát csak az alperes Elnöksége volt jogosult döntést hozni. Az Elnökség eljárására viszont az alperes szabályzata nem szabott határidőt, a 6.3. pont kifejezetten a Szolgáltatási Bizottság döntése esetére állított szabályokat tartalmazza.

A felperes arra is hivatkozott még fellebbezésében, hogy az alperesnek lehetősége lett volna peren kívül az ügyvéddel szembeni jogerős bírói határozatban foglalt kártérítés megfizetése helyett teljes kártérítést nyújtani. A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a felperesnek ezt az érvelését. A Ptk. 559. § (1) bekezdése szerint a felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított azt követelheti, hogy a biztosító a szerződésben megállapított mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése alól, amelyért jogszabály szerint felelős. A biztosító helytállási kötelezettsége tehát a felelősségbiztosítási szerződésben szabályozott feltételek esetén, és ott meghatározott mértékig áll fenn. A nagyobb terjedelmű kárra vonatkozó ügyvédi

felelősség peren kívüli elismerésének vagy bizonyításának hiányában az alperes helytállási kötelezettségének alapjául - a Biztosítási Feltételek 6.5. pontja szerint - kizárólag a jogerős bírósági meghagyás tartalma szolgálhatott.

Helyesen helyezkedett arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy a fizetési halasztás iránti kérelme tárgyában a felperesnek a bank megkeresésére vonatkozó indítványa a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. A banki kérelem léte ugyanis nem volt alkalmas a kárfelelősség elemeinek igazolására.

A fentiekben kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan állapította meg, hogy jogellenesség és az ok-okozati összefüggés hiánya az alperes felperessel szembeni kárfelelősségét kizárta. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjából álló, és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2)-(6) bekezdései alapján megállapított másodfokú perköltség megfizetésére. A másodfokú perköltség megállapításánál figyelemmel volt az alperes jogi képviselőjének a másodfokú eljárás során kifejtett tevékenységére. A személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. január 4.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Csóka István s. k. előadó bíró, Dr. Lente Sándor s. k. bíró